

Силабус
навчальної дисципліни
Цифрова грамотність та основи інформаційної безпеки
в початковій школі
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма: Початкова освіта
Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта
Рівень вищої освіти магістр

Викладач (і)	Нестеренко Марина Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-poch-osvity/composition-kaf-poch-osvity/nesterenko/
Контактний тел.	0664715260
Е-mail викладача:	nesterenko_marina1988@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	12	12	66	Залік

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: цифрова компетентність, цифрова грамотність, кіберсоціалізація, інтернет-небезпеки.

Мета та предмет курсу: розвиток у здобувачів вищої освіти досвіду формування цифрової грамотності дітей молодшого шкільного віку, а також навичок організації безпечного інформаційного середовища в початковій школі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення структури цифрової грамотності особистості;
- розвиток навичок формування цифрової грамотності в здобувачів початкової освіти;
- ознайомлення з соціально-педагогічним аспектом інформаційної безпеки дітей у початковій школі;
- оволодіння ефективними методиками організації інформаційної безпеки в початковій школі;

– удосконалення навичок розв'язання професійних завдань за допомогою цифрових технологій.

Компетентності та програмні результати навчання: Загальні:

ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.

ЗК-9. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та узагальнення інформації з різних джерел, застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для розв'язання професійних завдань.

Фахові: ФК-4. Володіти базовими методичними знаннями, формувати досвід і цінності фахової діяльності, застосовувати на практиці професійні вміння і навички з метою формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів.

ФК-5. Здатність до моделювання, організації, реалізації, рефлексії та коригування освітнього процесу в початковій школі, урахуваючи навчальні досягнення здобувачів початкової освіти.

Зміст курсу: Концепція інформаційного суспільства. Цифрова грамотність здобувача початкової освіти: зміст і структура. Концепція виховання дітей і молоді в цифровому просторі. Кібербезпека та глобальні ризики для дитини в цифровому просторі. Інтернет-маніпуляції та їх вплив на особистість. Захист репутації дитини в мережі Інтернет. Попередження випадків фішингу та інтернет-шахрайства з дітьми молодшого шкільного віку. Феномен фейків у інфопросторі та їхній вплив на розвиток дитини

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): максимальна візуалізація навчального матеріалу модулів, перевага практичної складової освітніх результатів здобувачів вищої освіти над теоретичною, повага та особистісно орієнтований підхід до студентів, демократія в оцінюванні, домінування результатів взаємооцінювання студентів над оцінюванням викладача, зарахування результатів неформальної освіти з проблематики курсу.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійні презентації, онлайн-тестування, застосування тематичних застосунків смартфона.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання виконання завдань практичних і самостійних робіт, виконання творчого індивідуального завдання, підсумкове тестування.

Критерії оцінювання тестів: 1 правильна відповідь підсумкового тесту оцінюється у 5 балів.

Критерії оцінювання практичних завдань і самостійної роботи: кожен блок практична/самостійна робота оцінюється максимум у 10 балів згідно з наступними показниками: демонстрація ґрунтовних теоретичних знань – 30% оцінки; нестандартний, творчий підхід до розв'язання завдання, вияв креативності – 30% оцінки; здатності практичного застосування повного

спектру опанованих методик – 30% оцінки; своєчасність виконання завдання – 10% оцінки.

Критерії оцінювання творчого індивідуального завдання: самостійність наукового пошуку – 30% оцінки; результативність наукового пошуку – 30% оцінки; практична значущість розробки наукової проблеми – 30% оцінки; своєчасність виконання завдання – 10% оцінки.

Результати неформальної освіти зараховуються замість різних видів навчальної роботи відповідно до годин, зазначених у документі, який це підтверджує (сертифікат, свідоцтво та ін.), та годин, передбачених навчальною програмою. Наприклад:

вебінар (2 години) = максимальна оцінка за практичне заняття (2 години);
семінар (6 годин) = максимальна оцінка за самостійну роботу (6 годин);
навчальний курс (30 годин) = максимальна оцінка за всі види навчальної діяльності за два змістові модулі.

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Білоусов О.С. Інформаційне суспільство в сучасній Україні: тенденції розвитку: монографія. Одеса: Гельветика, 2015. 359 с.
2. Биков В., Лещенко М., Тимчук Л. Цифрова гуманістична педагогіка: навч. посіб. Київ: LAT&K, 2017. 182 с.
3. Кондрусева В. М. Інформаційне суспільство у контексті сучасної цивілізаційної ситуації (соціально-антропологічний аспект): монографія. Одеса: Бондаренко М. О., 2014. 163 с.
4. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі. Київ: Національна академія педагогічних наук України, 2021. 52 с. URL: <https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Kontseptsiiia-vykhovannia-ditey-ta-molodi-v-tsyfrovomu-prostori.pdf> (дата звернення 11.07.2023).
5. Онищенко О.С., Горовий В.М., Попик В.І. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства: монографія. Київ: НБУВ, 2014. 260 с.
6. Онищенко О.С., Горовий В.М., Попик В.І. Тенденції впливу глобального інформаційного середовища на соціокультурну сферу України. Київ: НБУВ, 2013. 224 с.
7. Тулодзєцький Г., Герціг Б., Графе С. Медіаосвіта в школі та на уроці: Основи і приклади/за загал. ред. В.Ф. Іванова; пер. з нім. В. Климченка. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 405 с.
8. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний – 2020»). Концептуальні засади. Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 р. Київ, 2016. 90 с. URL: <https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/40009.pdf> (дата звернення 28.08.2023).

9. Google Ukraine. Обачність. Пильність. Захист. Ввічливість. Сміливість. Київ: Google Ukraine, 2018. 42 с.

Допоміжна

1. Батьківський контроль у житті підлітка. *Розвиток дитини*. 2017. URL: <https://childdevelop.com.ua/articles/parents/4775/> (дата звернення 11.08.2023).

2. Биков В., Лещенко М. Цифрова гуманістична педагогіка відкритої освіти. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2016. № 4. С. 115–130.

3. Гаврілова Л.Г., Топольник Я.В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 61, вип. 5. С. 1–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_61_5_3 (дата звернення 10.08.2023).

4. Гущина Н.І. Науково-методичний супровід розвитку цифрової компетентності вчителів початкових класів. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2018. № 5 (25). С. 57–62.

5. Овчарук О.В. Сучасні підходи до розвитку цифрової компетентності людини та цифрового громадянства в європейських країнах. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Том 76. № 2. С. 1–13.

6. Політанський В. Концептуальні ідеї розвитку інформаційного суспільства. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 4. С. 140–144.